

Til Energistyrelsen

Pr. mail til: ens@ens.dk med kopi til nhhb@ens.dk

TEKNIQ Arbejdsgiverne
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk

BLIK- OG RØRARBEJDER-
FORBUNDET
Nyropsgade 14
1602 København V

Telefon 3638 3638
forbund@blikroer.dk

Dato: 11. august 2021

Side 1/4

Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer og digitale løsninger i kommunale og regionale bygninger

Energistyrelsen har med brev af 30. juni 2021 fremsendt udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer og digitale løsninger i kommunale og regionale bygninger senest 11. august 2021 kl. 12.00.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og Blik- og Rør Arbejderforbundet bemærker, at tilskudsordningen er en opfølgning på aftale om finansloven for 2021.

Generelle kommentarer

Den offentlige bygningsmasse er kendetegnet ved et generelt vedligeholdelsesefterslæb på 50 mia. kr.¹, samtidig med at mange offentlige bygninger har dårlige energimærker² og et utilfredsstillende indeklima. Desuden opvarmes mange offentlige bygninger med olie- eller naturgas, som bør udfases inden for en kort årrække. TEKNIQ Arbejdsgiverne og Blik- og Rør Arbejderforbundet støtter derfor op omkring de hensyn, tilskudsordningen søger at varetage.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og Blik- og Rør Arbejderforbundet noterer, at tilskudspuljen sætter fokus på bl.a. databaseret energiledelse, hvilket er meget positivt og kan bidrage til ikke blot at nedbringe energiforbruget i de offentlige bygninger, men også til at den offentlige sektor går foran og er med til at drive udviklingen på dette område til gavn for andre bygningsejere.

Kommunerne og regionerne har en egeninteresse i at gennemføre rentable energirenoveringer, som desværre kun i begrænset omfang realiseres. Som bl.a. Rådet for Energieffektiv Omstilling har påpeget, bør 3% af den kommunale og regionale bygningsmasse energirenoveres årligt svarende til kravene for de statslige bygninger. TEKNIQ Arbejdsgiverne og Blik- og Rør Arbejderforbundet bemærker, at puljen kan være med til at igangsætte energirenoveringer, som ellers ikke ville være gennemført, men at puljen med en størrelse på 150 mio. kr. i 2021 og 145 mio. kr.

¹ https://www.frinet.dk/media/1087/fri_state-of-the-nation_2016_web.pdf

² <https://www.danskindustri.dk/siteassets/di-dansk-byggeri/analyse-og-politik/klima-energi-og-baredygtighed/energianalyse/regional-oversigt-energimaerkede-kommunale-bygninger-alle.pdf>

i 2022 meget langt fra vil kunne understøtte behovene hos kommunerne og regionerne fuldt ud. Samlet set må det derfor forventes, at effekten af tilskudspuljen vil være begrænset.

Puljens størrelse betyder, at der er et stort behov for at kommunerne selv finansierer energirenoveringer. Skal der sættes mere fart på energirenoveringerne er det nødvendigt i højere grad at bringe anlægsloftundtagelsen i spil. Bl.a. bør der ske en opdatering af reglerne, så flere teknologier omfattes af undtagelsen. Samtidig bør reglerne for anlægsloftet beskrives og kommunikeres klarere end det er tilfældet i dag for at mindske kommunernes og regionernes usikkerhed på området. Tilsvarende bør reglerne for brug af ESCO også formidles bedre til kommunerne og regionerne for at fjerne den usikkerhed om praksis, som i vidt omfang begrænser brugen af private 3. partsaktører til at gennemføre energirenoveringer.

Specifikke kommentarer

§3

Det fremgår af bestemmelsen, at tilskud kun kan ydes, hvis bygningen har et gyldigt energimærke D, E, F og G. Denne prioritering er hensigtsmæssig i forhold til tiltag der retter sig imod bygningens klimaskærm, men i det omfang tilskuddet skal bruges til konvertering til fjernvarme eller varmepumpe, bør der ikke være krav om energimærke. Den samme logik findes i bekendtgørelsen for Bygningspuljen. Derfor bør §3 affattes:

"§ 3. Tilskud til gennemførelse af energiforbedringsprojekter vedrørende bygningens klimaskærm jf. 6, stk. 1, 1), kan kun ydes, hvis bygningen, hvori projektet gennemføres, har et gyldigt energimærke D, E, F eller G i henhold til bekendtgørelse om energimærkning af bygninger. Begrænsningen i 1. pkt. finder ikke anvendelse på projekter, der gennemføres i fredede bygninger, jf. lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer"

§6

I bestemmelsen opremses de forskellige energirenoveringstiltag som kommunerne og regionerne kan ansøge om tilskud til at gennemføre. Der er primært tale om klimaskærmstiltag samt konvertering af bygningsopvarmningen. Dermed er de fleste investeringer i bygningers tekniske installationer afskåret fra tilskudsordningen. Men hvorfor denne afgrænsning? Som det fremgår af §10, stk. 2, vil Energi styrelsen prioritere de energispareprojekter der giver den største estimerede energibesparelse pr. estimeret tilskudskrone. Investeringer i renovering af bygningernes tekniske installationer er nogle af de mest rentable additionelle energibesparelser der kan gennemføres og de bør selvsagt fremmes. Klimapartnerskabet for byggeri og anlæg, har i sine anbefalinger til regeringen netop peget på installationer som de tiltag der indeholder de største CO₂-reduktionspotentialer og som bør bane vejen for de øvrige, prioriterede CO₂-forslag.

Et område, som vi særligt savner i tilskudspuljen, er muligheden for at støtte etablering eller renovering af ventilation i kommunale og regionale bygninger. Vi ved, at indeklimaet er dårligt i mange skoler og børneinstitutioner. En undersøgelse

TEKNIQ Arbejdsgiverne
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk

BLIK- OG RØRARBEJDER-
FORBUNDET
Nyropsgade 14
1602 København V

Telefon 3638 3638
forbund@blikroer.dk

Dato: 11. august 2021

Side 2/4

har vist, at 90 %³ af de undersøgte klasseværelser havde højere CO₂-indhold end myndighedernes anbefaling, for lidt lys og for meget støj i mere end halvdelen af tiden. Det har ikke ændret sig markant de seneste 30 år, på trods af at bedre indeklima har en overordentlig positiv samfundsøkonomi. Desværre ved vi, at der er behov for målrettede økonomiske virkemidler til at løfte indeklimaforbedringer i skoler og institutioner. Det er derfor nødvendigt, at puljen tænkes sammen med andre nødvendige tiltag på området. Puljen bør derfor som minimum også støtte tiltag der forbedrer indeklimaet gennem fx renovering eller nyetablering af ventilationsanlæg.

Bevillingen på Finansloven (§29.24.34.10) omtaler "energirenoveringer" bredt, og fokuserer ikke udelukkende på de i udkastet til bekendtgørelsens §6 omtalte tildelingsområder. Dette bør muliggøre inddragelse af øvrige energirenoveringer i bekendtgørelsen. Det bemærkes, at bekendtgørelsen for bygningspuljen (BEK nr. 525 af 26/03/2021 såvel som i den aktuelle høringsudgave) allerede indeholder netop muligheden for at give støtte til etablering af mekanisk ventilation.

Vi foreslår konkret, at der i bekendtgørelsens §6, stk. 1. gives mulighed for tilskud til følgende tiltag, der forbedrer indeklimaet:

- a. Renovering af belysning til moderne energieffektive belysnings-systemer med intelligent styring.
- b. Etablering eller renovering af balanceret mekanisk ventilation med energieffektiv varmegenvinding og intelligent styring.
- c. Etablering eller renovering af ventilationsanlæg med energieffektiv varmegenvinding fra afkastluften ved udsugning via varmepumpe med intelligent styring.
- d. Etablering eller renovering af andet ventilationssystem der giver samme energibesparelse som ovennævnte anlæg (§6 stk. 1 nr. 4 litra a og b).
- e. Renovering af fjernvarmeinstallationer og etablering af intelligent styring.

§7

Af bestemmelsen fremgår, at puljen kan yde tilskud til etablering eller udvidelse af databaseret energiledelse. Selvom vi er tilfredse med, at området prioriteres specifikt i tilskudsordningen, vil vi minde om, at det fremgår af aftalen om finansloven for 2021, at puljen skal kunne støtte digitale løsninger og intelligent styring af energiforbruget. Med ordlyden af §7 afskæres intelligent styring af energiforbruget fra at kunne modtage tilskud fra puljen, hvilket ikke er i overensstemmelse med finansloven. Derfor bør bestemmelsen formuleres, så den også muliggør tilskud til intelligent styring af energiforbruget.

Ved at understøtte intelligent styring af energiforbruget vil de offentlige bygninger dermed kunne bidrage til fx at realisere de store potentialer for fleksibilitet i energiforbruget, som kan sikre en bedre udnyttelse af fremtidens grønne energi.

³ [anbefalinger-bedre-indeklima_opdateret.ashx \(teknig.dk\)](#)

TEKNIQ Arbejdsgiverne
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk

BLIK- OG RØRARBEJDER-
FORBUNDET
Nyropsgade 14
1602 København V

Telefon 3638 3638
forbund@blikroer.dk

Dato: 11. august 2021

Side 3/4

Og som det er tilfældet med databaseret energiledelse, kan den offentlige sektor dermed være med til at drive udviklingen på området til gavn for andre bygnings-ejere.

§15

I §15, stk. 1 står at tilsagn om tilskud er betinget af, at tiltaget ikke gennemføres uden for den termiske klimaskærm. Betyder det at fx selve facadeelementerne ikke indgår i den del, der kan gives tilskud til og/eller at der ikke kan gives tilskud til aktive tag- og facadeelementer, fx aktiv solafskærmning og integrerede solceller.

§16

Bestemmelsen bør konsekvensrettes, som følge af den foreslåede ændring i §6.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og Blik- og Rør Arbejderforbundet står naturligvis til rådighed for en uddybning af vores høringsvar.

TEKNIQ Arbejdsgiverne
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk

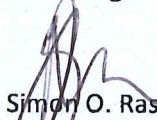
BLIK- OG RØRARBEJDER-
FORBUNDET
Nyropsgade 14
1602 København V

Telefon 3638 3638
forbund@blikroer.dk

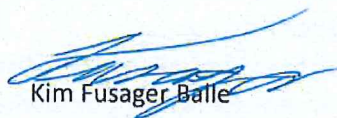
Dato: 11. august 2021

Side 4/4

Med venlig hilsen

Simon O. Rasmussen

Underdirektør
TEKNIQ Arbejdsgiverne

Kim Fusager Balle

Forbundssekretær
Blik- og Rør Arbejderforbundet